

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

RO

2018

Contribuție la simplificarea programului de cercetare al UE care va succeda programului Orizont 2020

Document de informare
martie 2018

CUPRINS

	Puncte
Sinteză	I-IV
Programul pentru cercetare și inovare al UE „Orizont 2020”	1-3
Dileme inerente simplificării	4-10
Stabilitate/schimbare	4
Răspunderea de gestiune/aproprierea de către beneficiari	5
Securitate juridică/libertate de apreciere	6-7
Interesul beneficiarilor/interesul UE	8
Distribuire regională a fondurilor/excelență	9
Privire de ansamblu asupra dilemelor	10
Orizont 2020: un sistem complex	11-22
Concepția de la baza programului Orizont 2020	11-16
Modelul de acord de grant	13-14
Programul de activitate	15
Portalul destinat participanților	16
Gestionarea programului Orizont 2020	17-19
Comisia	17
Rolul unic al Centrului comun de asistență	18-19
Procesul de luare a deciziilor	20-22
Modelul de finanțare	23-30
Tranziția de la PC6 la PC7 și la Orizont 2020	23
Finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară	24-26
Acceptarea practicilor contabile ale beneficiarilor	27-28

Evoluția ratei de eroare	29-30
Participarea și excelența	31-37
Rata cererilor, rata de succes și rata de participare	31-35
Discrepanțele geografice	32-34
Discrepanțe între grupurile de beneficiari	35
Acțiuni de lărgire a participării și „marca de excelență”	36-37
O contribuție la simplificare în domeniul cercetării dincolo de Orizont 2020	38-42
În ce domenii se poate observa o simplificare?	38-41
Propuneri de simplificare după Orizont 2020	42

Anexa I – Activitatea Curții de Conturi Europene cu privire la programele-cadru pentru cercetare și inovare ale UE

Anexa II – Lista atelierelor de lucru și a conferințelor la care Curtea a participat

Anexa III – Prezentare generală a simplificărilor semnificative introduse după PC5

Anexa IV – Principalele acte legislative și orientări referitoare la programele-cadru

SINTEZĂ

I. Parlamentul European și Consiliul au solicitat Curții de Conturi Europene să prezinte o contribuție la discuțiile legislative preliminare cu privire la succesul programului Orizont 2020 (denumit în continuare „PC9” sau „al nouălea program-cadru”). Prezentul document de informare a fost elaborat ca răspuns la aceste solicitări și se axează pe chestiunea simplificării programelor-cadru pentru cercetare ale Uniunii Europene (UE). Analiza Curții arată că simplificarea este un proces complicat și identifică mai multe propuneri de orientare a discuțiilor în curs de desfășurare cu privire la PC9.

II. În acest document sunt descrise o serie de dileme¹ care au afectat eforturile Comisiei de a simplifica punerea în aplicare a programelor UE pentru cercetare și inovare. Curtea a utilizat informațiile puse la dispoziție de Comisie² și de beneficiari³, bazându-se totodată pe experiența sa de audit⁴ (***anexa I*** și ***anexa II***), cu scopul de a stabili o legătură între aceste dileme, pe de o parte, și concepția cadrului de reglementare, a modelului de finanțare și a modalităților de participare, pe de altă parte.

III. Curtea dorește să atragă atenția asupra următoarelor propuneri care ar putea orienta dezbaterile în curs cu privire la PC9: 1) un interval de timp rezonabil între data adoptării și data punerii în aplicare a actelor legislative; 2) utilizarea sumelor forfetare și a premiilor; 3) utilizarea de orientări ca norme fără caracter obligatoriu; 4) acceptarea practicilor

---

¹ În accepțiunea Curții, dilemele sunt priorități aflate în conflict, între care Comisia și autoritatea bugetară trebuie să găsească un just echilibru.

² De exemplu, o colecție non-exhaustivă de informații valoroase este pusă la dispoziție de Comisia Europeană pe site-ul său web consacrat documentelor de monitorizare și de evaluare a programelor-cadru. Acest site conține peste 400 de documente de analiză.
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=archive>.

³ De exemplu: Asociația Universităților Europene (EUA), Asociația Europeană a Organizațiilor de Cercetare și Tehnologie (EARTO), Liga Universităților Europene de Cercetare (LERU), Grupul Informal al Birourilor de Legătură din Domeniul Cercetării și Dezvoltării Tehnologice (IGLO), IDEA-league (alianță strategică a celor mai importante cinci universități europene de tehnologie), Asociația Europeană a Managerilor și Administratorilor din Domeniul Cercetării (EARMA), Asociația Helmholtz a Centrelor de Cercetare din Germania e.V., Business Europe, Asociația Europeană a Furnizorilor de Piese Auto (CLEPA) etc.

⁴ <https://www.eca.europa.eu>.

contabile ale beneficiarilor și 5) recunoașterea, în cadrul altor programe, a propunerilor bune de proiecte prezentate în cadrul Orizont 2020, prin intermediul unei abordări de tip „ghișeu unic”.

IV. Acest document de informare nu constituie un raport de audit. Curtea desfășoară în prezent un audit al performanței referitor la „simplificarea în cadrul programului Orizont 2020”, raportul special aferent urmând să fie publicat spre sfârșitul anului 2018. Acest raport va oferi o evaluare de audit cu privire la eficacitatea măsurilor de simplificare luate de Comisie, scopul său fiind acela de a veni în sprijinul discuțiilor privind punerea în aplicare a PC9, care vor fi demarate spre sfârșitul anului 2018.

PROGRAMUL PENTRU CERCETARE ȘI INOVARE AL UE „ORIZONT 2020”

1. Orizont 2020 este un program pentru cercetare și inovare al UE, dotat cu un buget de aproape 80 de miliarde de euro puși la dispoziție de-a lungul unei perioade de șapte ani (2014-2020). Cu o cotă de aproximativ 8 % din bugetul UE⁵, acesta constituie unul dintre cele mai mari programe publice de finanțare a activităților de cercetare și de dezvoltare din lume. Participanții la program pot fi grupați în mai multe categorii: universități, instituții de cercetare, întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), mari întreprinderi și organisme publice. Până în prezent, au fost depuse peste 130 000 de cereri de finanțare și au primit finanțare aproape 20 000 de proiecte⁶.

2. Programul Orizont 2020 este unul complex, și aceasta din cauza volumului de regulamente, norme, orientări, proceduri și procese de punere în aplicare (inclusiv în ceea ce privește controlul și auditul) și a multitudinii de instrumente de finanțare⁷. O complexitate excesivă presupune următoarele riscuri: nereguli (probabilitatea de nerespectare a normelor

---

⁵ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>.

⁶ Cifre puse la dispoziție de Comisie.

⁷ Parlamentul European, Raport referitor la evaluarea punerii în aplicare a programului Orizont 2020 în vederea evaluării la jumătatea perioadei a acestuia și la propunerea privind cel de-al 9-lea program-cadru. Acest document invocă ideea decomplexificării cadrului european de finanțare (RR\1127422RO .docx).

este mare în cazul în care acestea sunt complexe sau neclare), ineficiență (există riscul să fie cheltuite sume prea mari cu partea administrativă sau cu proiectele finanțate) și ineficacitate (există riscul ca obiectivele de performanță să nu fie atinse).

3. În ceea ce privește programul Orizont 2020, Consiliul a solicitat (în 2011) „realizarea unui nou echilibru între încredere și control”, iar Parlamentul European a pledat (în 2010) pentru o abordare bazată „într-o mai mare măsură pe încredere și toleranță față de risc” în raport cu participanții⁸. Au existat numeroase inițiative de simplificare care au vizat programul UE pentru cercetare și inovare (*anexa III*). Deși simplificarea este de dorit, o anumită complexitate este totuși necesară pentru a se asigura faptul că obiectivele urmărite în cadrul politicii pot fi realizate și că fondurile UE pot fi alocate în mod corespunzător.

DILEME INERENTE SIMPLIFICĂRII⁹

Stabilitate/schimbare

4. Stabilitatea este dată de aplicarea aceluiași set de norme pentru programe succesive de finanțare a cercetării și inovării, în timp ce schimbarea cere participanților eforturi suplimentare pentru a se adapta la noile norme. Schimbarea permite aducerea unor îmbunătățiri, dar poate avea și efectul de a obliga participanții să se adapteze la seturi diferite de norme aplicabile diferitelor programe pentru cercetare (în condițiile în care numeroase granturi Orizont 2020 vor continua timp de mai mulți ani după demararea PC9)^{10 11} (*caseta 1*).

---

⁸ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 de instituire a programului Orizont 2020 (JO L 347, 20.12.2013, p. 109).

⁹ Curtea a analizat cinci dileme, dar numărul lor este mult mai mare. Printre cele care nu au fost abordate aici se numără dilema interese naționale/interesul UE, opoziția între micile și marile întreprinderi sau cheltuielile publice și private pentru cercetare și dezvoltare și ajutoarele de stat (Raportul Lamy, p. 17-18).

¹⁰ OCDE 2010, *Strategy and policies for better regulation*, raportul referitor la Regatul Unit, p. 38.

¹¹ Comisia Europeană, COM(2010) 187 din 29 aprilie 2010, p. 11.

Caseta 1 – Beneficiarii apreciază stabilitatea¹²

Liga Universităților Europene de Cercetare (LERU – *League of European Research Universities*) reprezintă 23 de universități. În iunie 2010, LERU a publicat un document consultativ intitulat *Towards an effective 8th framework programme for research* (Către un al 8-lea program-cadru eficace pentru cercetare). Acest document urmărea, printre altele, să formuleze un răspuns la comunicarea Comisiei cu privire la simplificarea punerii în aplicare a programelor-cadru pentru cercetare. La punctul 27 din document se afirma că:

„optimizarea este mai mult decât recomandabilă în cele mai grave cazuri, dar stabilitatea regulilor reprezintă ea însăși o măsură de simplificare și este preferabilă schimbării dacă aceasta implică doar trecerea la reguli oarecum mai simple. Ar trebui evitate prea multe schimbări consecutive.”

Răspunderea de gestiune/aproprierea de către beneficiari

5. Răspunderea de gestiune implică faptul că sarcina probei pentru utilizarea fondurilor UE revine beneficiarului. Aproprierea înseamnă că mecanismul se bazează pe faptul că beneficiarii se auto-gestionează și își stabilesc singuri regulile. Ar fi mai ușor ca granturile pentru cercetare să fie pur și simplu vărsate beneficiarilor, fără a li se solicita acestora să dea seamă pentru fondurile publice primite. Or, răspunderea de gestiune este esențială pentru încrederea cetățenilor. Urmărirea asigurării răspunderii de gestiune ar putea duce însă la o prudență excesivă în eforturile de simplificare a reglementărilor complexe din domeniul cercetării și ar putea crea un obstacol în calea activității de cercetare (**caseta 2**).

---

¹² Documentul consultativ elaborat de LERU intitulat *Towards an effective 8th framework programme for research*, nr. 2, mai 2010, p. 10, punctul 27.

Caseta 2 – Cercetătorii cer un echilibru între un nivel adecvat al obligației de a răspunde de gestiune și o sarcină administrativă rezonabilă

Ca parte a asigurării răspunderii de gestiune, pe lângă necesitatea de a demonstra buna gestiune financiară a cheltuielilor, Comisia are nevoie, în scopul monitorizării și al evaluării, de informații și date privind impactul economic și societal al finanțării acordate de UE pentru cercetare și inovare. „Scopul viitorului program-cadru este de a adapta cerințele privind raportarea și monitorizarea, limitând, atunci când este posibil, numărul de indicatori-cheie de performanță, utilizând indicatorii existenți și concentrându-se asupra indicatorilor de impact”¹³.

Securitate juridică/libertate de apreciere

6. Securitatea juridică este importantă deoarece beneficiarii suportă riscul financiar al unei interpretări greșite a dispozițiilor. Securitatea juridică înseamnă că ar trebui să prevaleze o singură interpretare a unei anumite norme: „[...] orice act al instituțiilor care produce efecte juridice [trebuie] să fie clar, precis și adus la cunoștința persoanei interesate, astfel încât aceasta să poată cunoaște cu certitudine momentul de la care acest act există și începe să producă efecte juridice [...]”¹⁴.

7. Libertatea de apreciere înseamnă că există diferite interpretări posibile și rezonabile ale normei de către autoritățile competente. Actorii care intervin în diferitele etape ale ciclului de viață al proiectului (responsabilii de proiect și auditorii din cadrul Comisiei, organismele naționale¹⁵, auditorii Curții de Conturi Europene) pot avea un mod propriu de a înțelege cerințele și le pot da acestora interpretări diferite, existând riscul ca beneficiarii să fie expuși

¹³ Atelier al părților interesate cu privire la idei pentru continuarea simplificării punerii în aplicare a programelor-cadru pentru cercetare și inovare, Bruxelles, 20 octombrie 2017, p. 12.

¹⁴ A se vedea cauza Opel Austria/Consiliul, T-115/94, punctul 124, care face referire la: cauza 169/80, Administration des douanes/Gondrand Frères și Garancini, Rec., 1981, p. 1931, punctul 17; cauza 70/83, Kloppenburg/Finanzamt Leer, Rec., 1984, p. 1075, punctul 11; cauza 325/85, Irlanda/Comisia, Rec., 1987, p. 5041, punctul 18, cauzele conexe T-18/89 și T-24/89, Tagaras/Curtea de Justiție, Rec., 1991, p. II ~~53~~, punctul

¹⁵ Cum ar fi ministerele naționale, finanțatorii naționali, instituțiile supreme de audit, precum și societățile private de audit.

unor consecințe financiare incerte (**caseta 3**). În plus, atunci când se utilizează orientări și exemple pentru a se ilustra libertatea de apreciere, acestea nu ar trebui să fie interpretate în sensul limitării marjei de discreție posibile.

Caseta 3 – Beneficiarii sunt îngrijorați de posibilitatea de a se regăsi într-o situație de insecuritate juridică¹⁶

Curtea a organizat ateliere la care au participat experți juridici, auditori și beneficiari finali, subiectul abordat fiind experiențele de audit legate de programele UE pentru cercetare și inovare. Principalele preocupări exprimate de beneficiari sunt următoarele:

- în cazul în care orientările sunt definite în linii prea generale, este posibil ca exemplele utilizate de către Comisie să fie considerate de unii auditori ca singura practică acceptabilă;
- atunci când se evaluează conformitatea, aceleași norme trebuie să fie interpretate, din punctul de vedere al contextului și al scopului lor, de auditori de la diferite niveluri ale lanțului de control, această interpretare putând fi influențată de disponibilitatea informațiilor;
- atunci când utilizează opțiuni simplificate în materie de costuri, precum sumele și ratele forfetare, beneficiarii se așteaptă ca și auditorii să își adapteze abordarea;
- Comisia Europeană a modificat o serie de articole din modelele de acord de grant aferente Orizont 2020, care urmau să se aplice retroactiv în cazul unor proiecte anterioare¹⁷;
- diferite regulamente [privind Orizont 2020 sau Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT)] nu utilizează întotdeauna aceleași definiții și principii.

---

¹⁶ Atelierele organizate de Curtea de Conturi Europeană la Bruxelles la 9 februarie 2015 și la 11 martie 2016.

¹⁷ Exemple în acest sens pot fi găsite la adresa:
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/mga/h2020-mga-art-updatehistory_en.pdf.

Interesul beneficiarilor/interesul UE

8. Interesul beneficiarilor este de a obține rambursarea costurilor lor, în timp ce UE pune accentul pe totalitatea resurselor financiare și pe eficiența alocării fondurilor către beneficiarii individuali. Pentru beneficiari precum universitățile, posibilele efecte negative ale simplificării asupra veniturilor lor ar putea duce la o teamă de simplificare și la o rezistență față de aceasta, chiar dacă efectele respective se dovedesc a fi de fapt pozitive (***caseta 4***).

Caseta 4 – Beneficiarii se tem de un impact financiar negativ¹⁸

Utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri, cum ar fi ratele forfetare, costurile unitare, sumele forfetare și premiile, ar putea însemna că sumele vărsate unor beneficiari vor fi mai mici sau mai mari în comparație cu situația actuală, chiar dacă media sumelor plătite rămâne aceeași. Temându-se de o reducere a finanțării primite, unii participanți au declarat că preferă actualul lor sistem (complex) de rambursare a costurilor reale, chiar dacă formele simplificate de raportare a costurilor presupun o sarcină administrativă mai redusă.

Distribuire regională a fondurilor/excelență¹⁹

9. Excelența înseamnă sprijinirea celor mai bune proiecte de cercetare la nivelul UE, în timp ce distribuția regională a fondurilor urmărește să reducă discrepanțele dintre regiunile geografice. În practică, anumite regiuni geografice au mai mult succes decât altele în ceea ce privește fructificarea programelor pentru cercetare și inovare ale UE și demonstrarea potențialului lor de a atinge excelența în cercetare (***caseta 5***).

---

¹⁸ Atelier de urmărire a acțiunilor întreprinse în materie de simplificare, organizat de către Comisie în 2017, p. 4. http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/events/2017-10-20/final-report_en.pdf.

¹⁹ Parlamentul European/Serviciul de Cercetare al Parlamentului European, *EU framework programmes for research and innovation, evolution and key data from FP1 to Horizon 2020 in view of FP9* (Programele-cadru ale UE pentru cercetare și inovare, evoluție și date-cheie de la PC1 până la Orizont 2020, în perspectiva PC9) (septembrie 2017 – PE 608.697), p. 32.

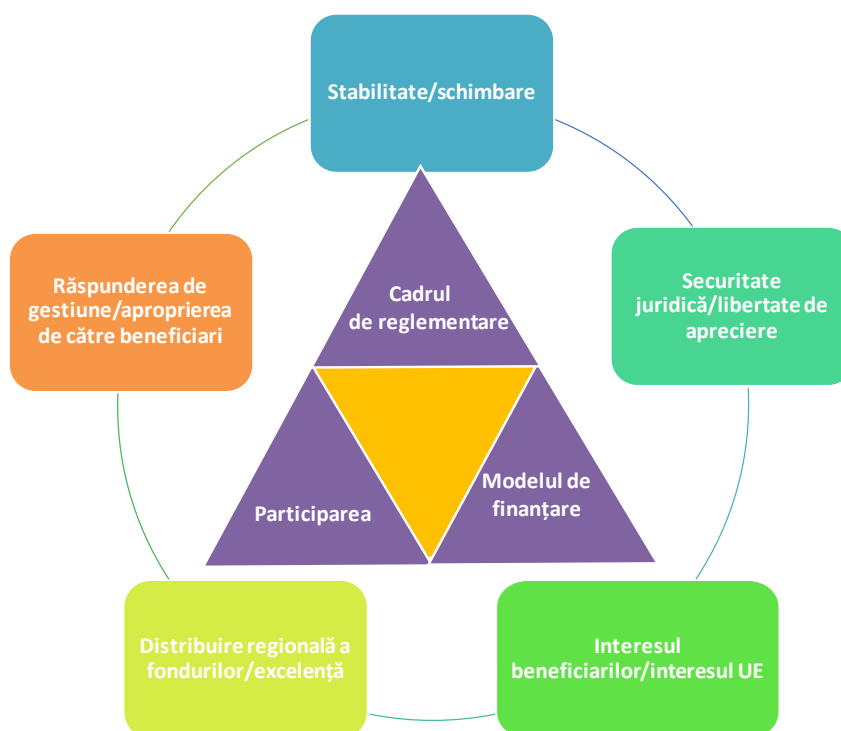
Caseta 5 – „Lărgirea participării” reprezintă în continuare o problemă

Potrivit constatărilor Curții, comunitățile de cunoaștere și inovare („partenerii din cadrul comunităților”) și contribuțiile financiare din partea Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) sunt concentrate într-un număr restrâns de state membre. EIT a creat mecanisme regionale de inovare, prin care se dorește lărgirea câmpului de acțiune în vederea unei mai bune promovări în anumite regiuni, astfel încât sprijinul să fie distribuit pe scară mai largă²⁰.

Privire de ansamblu asupra dilemelor

10. Dilemele prezentate anterior sunt rezumate în **figura 1**. În secțiunile următoare este propusă o analiză a modului în care aceste dileme au influențat concepția cadrului de reglementare, a modelului de finanțare și a modalităților de participare.

Figura 1 – Dileme care afectează simplificarea programelor pentru cercetare ale UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza cadrului legislativ aplicabil programului Orizont 2020.

²⁰ Raportul special nr. 4/2016 al Curții de Conturi Europene, punctele 86 și 102.

ORIZONT 2020: UN SISTEM COMPLEX

Concepția de la baza programului Orizont 2020

11. Curtea a atras atenția asupra faptului că un cadru juridic excesiv de complex, așa cum a fost cel aplicabil programelor-cadru anterioare, ar putea afecta eficiența punerii în aplicare a programelor²¹. În cazul programului Orizont 2020, complexitatea excesivă a concepției poate fi eliminată în două feluri: prin rescrierea reglementărilor de bază (instrumente juridice obligatorii), rescriere orientată de principiile bunei administrări²², și/sau prin crearea unei interfețe mai simple, care să adapteze un sistem complex la condițiile reale în care lucrează cercetătorii. Ambele opțiuni sunt metode valabile de a păstra echilibrul adecvat între birocrăția necesară și realitățile cărora trebuie să le facă față cercetătorii. Un lucru este însă sigur: simplificarea este complicată²³.

---

²¹ Raportul special nr. 2/2013 al Curții de Conturi Europene: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, punctul V din sinteză, punctele 3, 89 și 103 și anexa II.

²² Principii generale care sunt legate de dreptul la bună administrare consacrat la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a UE și de principiul unei administrații europene deschise, eficiente și independente enunțat la articolul 298 TFUE; printre aceste principii se numără proporționalitatea, echitatea și egalitatea de tratament, securitatea juridică și ameliorarea continuă.

²³ Convenția europeană, Raportul final al Grupului de lucru IX cu privire la simplificare, p. 1, 29.11.2002 (http://european-convention.europa.eu/EN/doc_register/doc_registereb92.html?lang=EN&Content=WGIX), și Concluziile finale și recomandările Grupului la nivel înalt privind simplificarea pentru perioada de după 2020, p. 1.

12. În afară de reducerea numărului de programe specifice de la patru la unul, structura setului de regulamente de bază^{24 25 26} aferente programului Orizont 2020 nu a fost practic modificată în comparație cu PC7 (*anexa IV*). Totuși, Comisia a introdus mai multe interfețe cu scopul de a facilita punerea în aplicare a regulamentelor de bază pentru beneficiari (*figura 2*), și anume:

- modelul de acord de grant (*model grant agreement* – MGA);
- programe de activitate (multianuale și nu anuale), care transpun obiectivele programului specific în acțiuni detaliate;
- un portal digital destinat participanților²⁷.

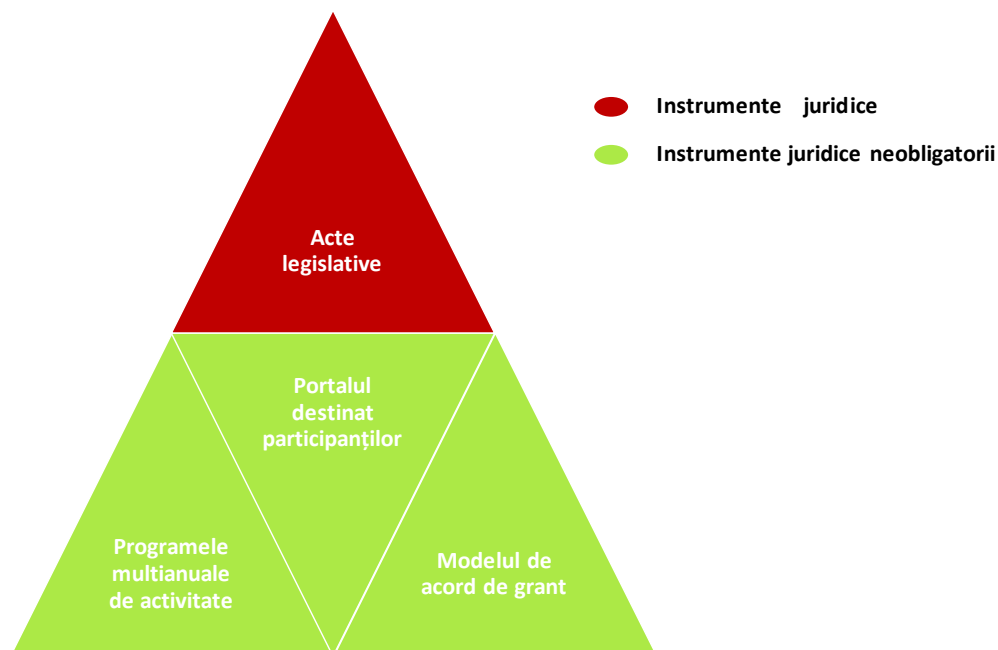
²⁴ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 (L 347/104) din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/fp/h2020-eu-establact_ro.pdf.

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 (L 347/104) a fost însoțit de Decizia Consiliului (L 347/965) din 3 decembrie 2013 de instituire a programului specific de punere în aplicare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/sp/h2020-sp_ro.pdf.

²⁶ Normele de participare sunt stabilite într-un instrument juridic obligatoriu, și anume Regulamentul (UE) nr. 1290/2013 (L 347/81) din 11 decembrie 2013 de stabilire a normelor de participare și diseminare pentru „Programul-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – „Orizont 2020”
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/legal_basis/rules_participation/h2020-rules-participation_ro.pdf.

²⁷ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>. Pe lângă faptul că oferă informații într-un mod structurat, acest portal (un „ghișeu” pentru administrarea electronică a proiectelor de cercetare și inovare finanțate de UE) este o interfață digitală pentru cei implicați în programul Orizont 2020.

Figura 2 – Interfețe între legiuitori, serviciile Comisiei și beneficiari

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza cadrului legislativ aplicabil programului Orizont 2020.

Modelul de acord de grant

13. Drepturile și obligațiile beneficiarilor sunt prevăzute în acordul de grant. Comisia a elaborat un model de acord de grant și un model adnotat de acord de grant, care iau forma unui ghid disponibil online pentru solicitanți. În Raportul anual pe 2016, Curtea a criticat lungimea acestui document de îndrumare (750 de pagini)²⁸. Comisia a ținut să remarce că, în cadrul PC7, același conținut era diseminat în mai multe documente care, împreună, depășeau 1 000 de pagini²⁹.

14. Numeroasele exemple prezentate în îndrumări sunt utile pentru beneficiari atunci când aplică normele. Cu toate acestea, există riscul ca exemplele să fie percepute ca singura soluție posibilă pentru toți beneficiarii și să se limiteze astfel marja de manevră de care aceștia dispun pentru a-și adopta propriile practici.

²⁸ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.18 din capitolul 5.

²⁹ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, însoțit de răspunsul Comisiei, punctul 5.18 din capitolul 5.

Programul de activitate

15. Programele de activitate urmăresc să transpună obiectivele de nivel înalt ale Comisiei Europene în acțiuni specifice. Potrivit Raportului anual pe 2015 al Curții³⁰, acțiunile auditate sunt, în general, conforme cu obiectivele de nivel înalt, dar acest lucru se poate datora caracterului mai degrabă general al acestor obiective. Experții se bazează pe programele de activitate pentru a evalua aplicarea programului Orizont 2020 și pentru a concentra procesul de selecție asupra acelor proiecte care sunt conforme cu obiectivele³¹.

Portalul destinat participanților

16. Comisia pune la dispoziția participanților un portal online, care constituie o platformă unică pentru gestionarea electronică a cererilor de finanțare și a granturilor. Obiectivul acestui portal este de a ajuta solicitanții (de exemplu, prin intermediul unui *helpdesk* unic) să găsească informații detaliate privind toate procesele și să înțeleagă anumite părți ale cadrului juridic al programului Orizont 2020 care sunt aplicabile situației lor specifice, asigurând astfel o securitate juridică pentru acțiunile acestora³².

Gestionarea programului Orizont 2020

Comisia

17. Programul Orizont 2020 este gestionat direct de către diferite entități ale UE, inclusiv opt direcții generale ale Comisiei, patru agenții executive și șapte întreprinderi comune (**tabelul 1**)³³. Potrivit Comisiei, participanții la programele-cadru ale UE care au precedat

---

³⁰ Raportul anual pe 2015 al Curții de Conturi Europene, punctele 3.36 și 3.37.

³¹ Atelier cu beneficiarii finali ai programelor-cadru europene, organizat de Curtea de Conturi Europeană la Bruxelles, la 9 februarie 2015.

³² Comisia Europeană, *Interim evaluation of Horizon 2020* (Evaluarea intermediară a programului Orizont 2020), p. 27 și 59.

³³ „Familia” cercetării și inovării cuprinde în prezent opt direcții generale (AGRI, CNECT, EAC, ENER, GROW, HOME, MOVE și RTD), patru agenții executive (EACEA, EASME, ERCEA, REA), o agenție descentralizată (GSA) și șapte întreprinderi comune (BBI, Clean Sky, ECSEL, FCH, IMI, SESAR și Shift2Rail).

Orizont 2020 s-au plâns cu privire la tratamentul neuniform aplicat aceluiași chestiuni de către diferite direcții generale sau de către alte organisme de punere în aplicare³⁴.

Tabelul 1 – În gestionarea programului Orizont 2020 sunt implicate numeroase direcții generale și alte servicii

Programul-cadru pentru cercetare și inovare	Perioada de programare		
	2002-2006	2007-2013	2014-2020
Număr de direcții generale responsabile	5	6	8
Numărul de comisari responsabili	4	6	8
Alte entități responsabile de punerea în aplicare			
Agenții executive	0	2 (ERCEA, REA)	4 (EASME, ERCEA, INEA, REA)
Inițiative în temeiul articolului 187	0	5 inițiative tehnologice comune (Artemis, ENIAC, FCH, Clean Sky, IMI) + SESAR	7 întreprinderi comune (BBI, Clean Sky, ECSEL, IMI, FCH, S2R, SESAR) 10 parteneriate public-privat contractuale
Inițiative public-public	O inițiativă în temeiul articolului 185	Patru inițiative în temeiul articolului 185	Șase inițiative în temeiul articolului 185 10 inițiative de programare în comun
Altele		2 (BEI, EIT)	3 (BEI, EIT, inițiativele emblematice FET)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie și actualizate în februarie 2018.

³⁴ Comisia Europeană, *FP7 post-evaluation report* (Raportul de evaluare *ex post* a PC7), p. 64. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=fp7>.

Rolul unic al Centrului comun de asistență

18. Curtea³⁵, precum și beneficiarii³⁶ au solicitat aplicarea consecventă și uniformă a normelor și o gestionare coerentă a programelor-cadru³⁷. Curtea a recomandat aducerea unor îmbunătățiri suplimentare, ceea ce a dus la crearea Centrului comun de asistență^{38 39}. O idee similară poate fi regăsită în cadrul evaluării intermediare a PC7 (2011), unde era subliniată necesitatea de a se crea un comitet de clarificare pentru chestiuni legate de cercetare (*Research Clearing Committee*), care să se ocupe de problema insecurității juridice și a tratamentului diferit aplicat aceluiași aspecte de către diferitele entități ale UE care gestionează granturile acordate în domeniul cercetării⁴⁰.

19. Curtea a constatat că Comisia își îmbunătățise sistemele de control, mai ales în ultimii ani, prin consolidarea funcției de audit *ex post* atribuite Serviciului comun de audit, care face parte din Centrul comun de asistență⁴¹. În mod similar, Serviciul de Audit Intern al Comisiei (IAS) a identificat o serie de bune practici de coordonare cu acest centru pentru programul Orizont 2020 (**casetă 6**). În plus, crearea centrului comun viza remedierea unor incoerențe și ineficiențe în auditerile *ex post*. Întrucât auditerile *ex post* din cadrul PC7 au fost efectuate de către unitățile de audit ale diferitelor servicii de punere în aplicare, există riscul ca

---

³⁵ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.15.

³⁶ #Industry4Europa, octombrie 2017, p. 11. LERU, *KISS-Horizon 2020 – Keep it simple and straightforward* (23 octombrie 2015). Concluziile Consiliului (Competitivitate), 11-12 octombrie 2010, p. 2.

³⁷ Raportul special nr. 2/2013 al Curții de Conturi Europene: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, punctul 36, p. 27.

³⁸ Decizia C(2013)8751 a Comisiei privind normele de funcționare a Centrului de asistență comun pentru Orizont 2020, programul-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020).

³⁹ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.15 și anexa 3.2.

⁴⁰ Comunicarea Comisiei referitoare la răspunsul la Raportul Grupului de experți privind evaluarea intermediară a celui de-al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare, COM (2011) 52 final, secțiunea 2.5.

⁴¹ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, anexa 3.2, p. 131.

beneficiarii să fi făcut obiectul unei abordări neuniforme și/sau ca același beneficiar să se fi confruntat cu mai multe audituri care se suprapuneau⁴².

Caseta 6 – Serviciul de Audit Intern a ajuns la o concluzie pozitivă privind activitățile de coordonare a întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” cu Centrul comun de asistență

În cadrul unui audit finalizat în decembrie 2017, Serviciul de Audit Intern a constatat că întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” introdusese procese adecvate de guvernare, de gestionare a riscurilor și de control intern care au sprijinit în mod eficace și eficient activitățile sale de coordonare cu Centrul comun de asistență, precum și punerea în aplicare a instrumentelor și a serviciilor furnizate de acest centru.

Procesul de luare a deciziilor

20. Procesul de luare a deciziilor privind gradul de simplificare este unul complex și necesită o contribuție nu numai din partea Comisiei, ci și din partea colegiuitorilor, și anume Parlamentul European și Consiliul. În trecut, Parlamentul European, de exemplu, și-a exprimat îngrijorarea cu privire la rata unică propusă pentru rambursare și la rata forfetară obligatorie pentru costurile indirecte^{43 44}, acest punct de vedere fiind diferit de opinia Curții⁴⁵.

21. În mod similar, Consiliul⁴⁶ a propus conceptul de remunerație suplimentară pentru cercetători („bonusuri”) și a restabilit comitetele de program pentru selectarea proiectelor

---

⁴² Serviciul de Audit Intern (2017).

⁴³ Comisia Europeană, COM(2013) 98 final din 26 februarie 2013, p. 28 și p. 7 și 8.

⁴⁴ Raportul special nr. 1/2004 privind gestionarea acțiunilor indirecte de CDT din cadrul celui de Al cincilea program-cadru (PC5) pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (1998-2002), însoțit de răspunsurile Comisiei, punctul IV din sinteză (2004/C99/01).

⁴⁵ Avizul nr. 6/2012 al Curții de Conturi Europene din 19 iulie 2012, punctul 16.

⁴⁶ Comisia Europeană, COM(2013) 98 final din 26 februarie 2013, p. 7-8.

individuale, ceea ce poate avea ca efect prelungirea duratei procedurii de acordare a granturilor.

22. În plus, Curtea observă un interval de timp prea scurt între adoptarea actelor juridice de bază care reglementează un program-cadru și demararea efectivă a acestuia⁴⁷, în condițiile în care, în cazul programului Orizont 2020, propunerile Comisiei au fost prezentate legiuitorilor cu doi ani în avans. Din această cauză, este dificil să se asigure o pregătire temeinică a punerii în aplicare a programului.

MODELUL DE FINANTARE

Tranziția de la PC6 la PC7 și la Orizont 2020

23. În avizul elaborat cu privire la programul Orizont 2020 (2012), Curtea a observat că noul model de finanțare a costurilor a fost „simplificat în mod radical”⁴⁸. Cu toate acestea, o parte semnificativă a programului Orizont 2020 este în continuare bazată pe rambursarea costurilor suportate. Opțiunile simplificate în materie de costuri, cum ar fi finanțarea la rate forfetare și baremele standard pentru costurile unitare, sunt utilizate în cadrul Orizont 2020 pentru o parte considerabilă a bugetului, în timp ce sistemele bazate pe drepturi la plată, cum ar fi premiile și finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară, acoperă numai o mică parte din buget. **Tabelul 2** ilustrează utilizarea premiilor, iar în **figura 3** este prezentată evoluția modelelor de cost utilizate în diferitele programe-cadru. În Raportul său anual pe 2016⁴⁹, Curtea a observat, pentru întregul buget, că sistemele bazate pe drepturi la plată sunt mai puțin vulnerabile la erori decât sistemele bazate pe rambursarea costurilor (așa

---

⁴⁷ De exemplu, pentru perioada de programare 2014-2020, cadrul financiar multianual a fost adoptat la 2 decembrie 2013, propunerile de acte legislative ale Comisiei au fost adoptate la 30 noiembrie 2011, iar actele legislative respective au fost adoptate în decembrie 2013.

⁴⁸ Avizul nr. 6/2012 al Curții de Conturi Europene, punctele 16-19.

⁴⁹ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, caseta 1.4 și punctele 1.10 și 1.38.

cum este cazul costurilor cu personalul⁵⁰). În cazul cheltuielilor care se bazează pe drepturi la plată, beneficiarii primesc plata dacă îndeplinesc anumite condiții.

Tabelul 2 – Programele UE pentru cercetare și inovare nu au utilizat premiile decât într-o măsură limitată

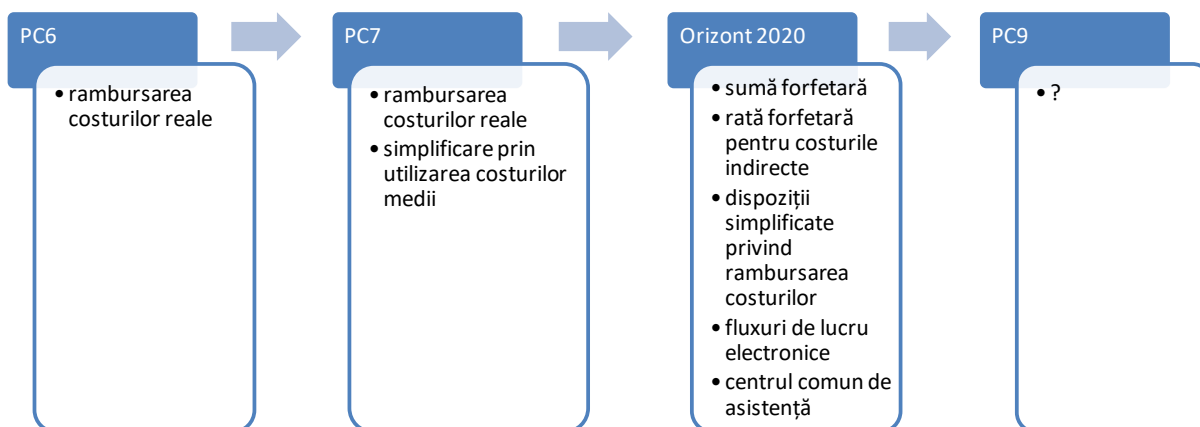
	Perioada de programare		
	2000-2006 ⁽¹⁾	2007-2013 ⁽²⁾	2014-2020
Premii	—	sub 0,1 %	0,11 % din bugetul total

⁽¹⁾ În cadrul PC6 nu au existat premii.

⁽²⁾ În cadrul PC7, au fost finanțate un număr foarte mic de premii de recunoaștere (cum ar fi premiile DESCARTES), o acțiune-pilot limitată privind premiile de stimulare în cadrul Programului „Sănătate”, precum și un premiu pentru femeile cu rezultate deosebite în inovare (*Woman Innovator Prize*) la sfârșitul PC7.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie și actualizate în ianuarie 2018.

Figura 3 – Evoluția modelelor de cost utilizate în programele-cadru

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară

24. Finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară constă în plata unei sume fixe la momentul finalizării unor activități și/sau realizări predefinite. Această metodă de finanțare elimină obligațiile legate de raportarea costurilor impuse beneficiarilor care primesc

⁵⁰ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.9.

finanțare din partea UE, precum și obligațiile legate de auditurile financiare *ex post* ale acestor beneficiari. De asemenea, metoda are potențialul de a simplifica rambursarea costurilor. Comisia testează în prezent două astfel de sisteme-pilot în cadrul programului Orizont 2020. În primul caz, suma forfetară poate fi acordată pentru un proiect în ansamblul său, ea fiind stabilită în cererea de propuneri. În al doilea caz, suma forfetară se poate calcula pe baza unei estimări a costurilor furnizate de beneficiar în propunerea de proiect. În cadrul acestor sisteme, beneficiarii primesc suma forfetară în cazul în care există o asigurare suficientă că au executat activitățile așa cum sunt descrise în planul de proiect.

25. Pe baza activității de audit desfășurate în vederea declarației anuale de asigurare, Curtea a analizat structura dispozitivului de finanțare pe bază de sume forfetare în domeniul cercetării și consideră că acesta:

- ar putea servi ca un model de finanțare adecvat, a cărui relativă simplitate ar putea încuraja participarea la programul Orizont 2020, în special pentru tinerii cercetători, pentru IMM-uri și pentru noii participanți,
- dar ar putea fi mai dificil de pus în aplicare, deoarece necesită o schimbare de mentalitate în cadrul comunității de cercetare, obișnuită de mai multe decenii să lucreze cu sisteme de rambursare a costurilor. În plus, un astfel de dispozitiv ar necesita o schimbare și în abordarea utilizată de Comisie în materie de selectare, analiză, monitorizare și evaluare a proiectelor.

26. Comisia preconizează o intensificare a utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri, cum ar fi finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară. Până în prezent, aceste opțiuni au fost dificil de utilizat din cauza lipsei de informații și de criterii adecvate în materie de performanță, întrucât rezultatele și impactul cercetării sunt, prin natura lor, dificil de prevăzut și de evaluat. Adesea, acestea nu urmează o traiectorie liniară⁵¹ și pot apărea la mult timp după momentul finanțării⁵². Cu toate acestea, utilizarea informațiilor și a criteriilor

---

⁵¹ Raportul anual pe 2015 al Curții de Conturi Europene, punctul 3.24.

⁵² Raportul anual pe 2015 al Curții de Conturi Europene, punctul 3.31.

referitoare la performanță este importantă pentru a se asigura valoarea adăugată a UE în cadrul proiectelor de cercetare finanțate și pentru a se realiza obiective de politică precum „exelența”, diseminarea rezultatelor și cooperarea cu întreprinderile din diferitele sectoare.

Acceptarea practicilor contabile ale beneficiarilor⁵³

27. Beneficiarii pot să își utilizeze propriile sisteme și practici contabile instituite în conformitate cu legislația națională și cu Standardele internaționale de contabilitate (IAS). Astfel de legislații și standarde pot lăsa beneficiarilor o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește metodele lor de contabilitate analitică. În consecință, există riscul ca metodele aplicate de beneficiari pentru calculul și clasificarea elementelor de cost să nu îndeplinească criteriile de eligibilitate a costurilor stabilite de Regulamentul financiar al UE și de normele de participare la programul pentru cercetare și inovare, chiar dacă aceste metode sunt recunoscute, de exemplu, de către finanțatorii naționali. Din această cauză, unii participanți se văd nevoiți să investească în instrumente de contabilitate specifice atunci când justifică anumite elemente de cost pentru finanțare în cadrul programului Orizont 2020, în condițiile în care nu trebuie să facă acest lucru pentru alte fonduri naționale.

28. Utilizarea practicilor contabile uzuale ale beneficiarilor în vederea auditului reduce costurile acestora. Din acest motiv, Orizont 2020 permite, într-o anumită măsură, utilizarea practicilor contabile uzuale ale beneficiarilor⁵⁴. Comisia adoptă însă o abordare prudentă în ceea ce privește acceptarea pe deplin a practicilor contabile ale beneficiarilor, deoarece aceasta ar submina aplicarea unor norme uniforme pentru beneficiari în toate statele membre. În plus, sistemele naționale de control și de audit nu verifică, de regulă, costurile

---

⁵³ Parlamentul European, Conferința președinților de comisie, scrisoarea din 21 martie 2017 cu privire la programul de activitate pe 2018 al Curții de Conturi Europene, p. 4. ITRE a propus o evaluare a „utilizării sistemelor naționale de contabilitate [...] în scopul simplificării”.

⁵⁴ Decizia Comisiei din 24 ianuarie 2011 privind trei măsuri de simplificare a punerii în aplicare a Deciziei nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Deciziei 970/2006/Euratom a Consiliului și de modificare a Deciziilor C(2007) 1509 și C(2007) 1625.

suportate în cadrul proiectelor finanțate de UE și aflate în gestiunea directă a Comisiei. Acest lucru împiedică Comisia să se bazeze pe auditurile naționale în vederea propriilor activități.

Evoluția ratei de eroare

29. În capitolul „Competitivitate pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă” din Raportul său anual pe 2016, Curtea a identificat o scădere a ratelor de eroare (de la 5,6 % în 2014 la 4,4 % în 2015 și la 4,1 % în 2016) (**figura 4**). Această scădere nu oferă însă decât informații limitate cu privire la tranziția de la PC7 la Orizont 2020, deoarece:

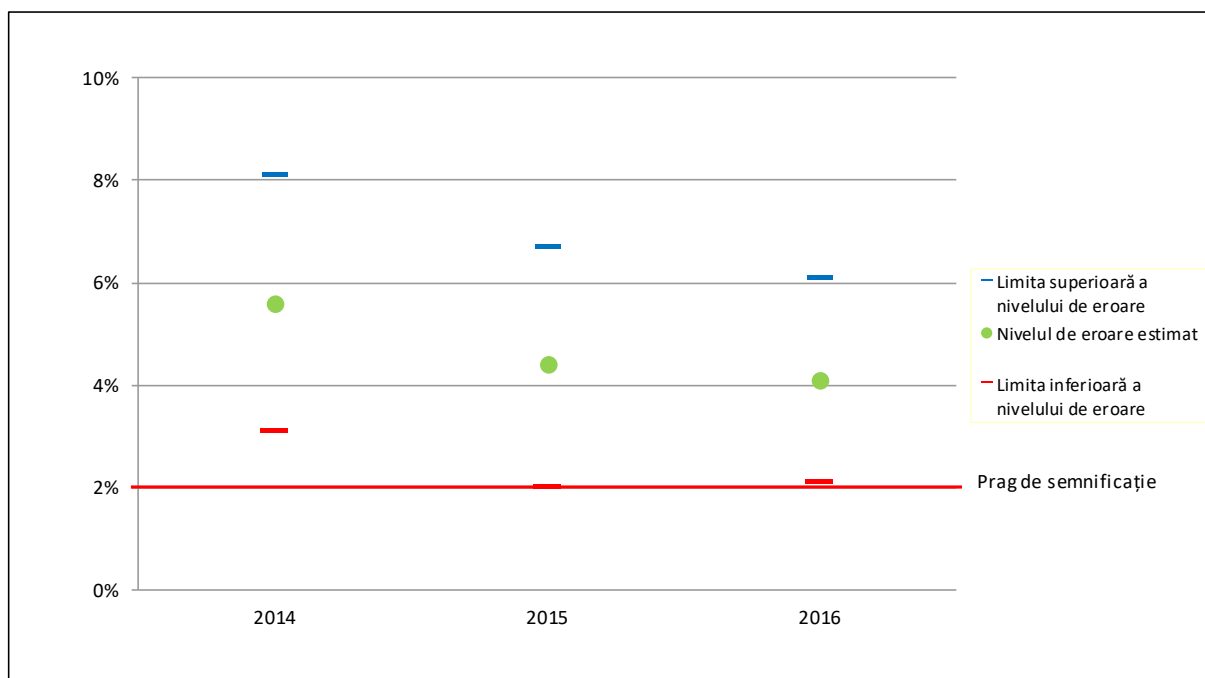
- cheltuielile din domeniul cercetării și inovării reprezintă numai 59 % din totalul cheltuielilor în cadrul capitolului „Competitivitate pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă”⁵⁵;
- dintre cele 92 de operațiuni auditate în domeniul cercetării și al inovării în 2016, 79 erau legate de PC7 și numai 13 priveau programul Orizont 2020; pentru exercițiul 2015, eșantionul Curții nu a inclus decât o singură operațiune din cadrul Orizont 2020;
- rezultatele obținute de Curte cu privire la regularitate sunt prezentate pe bază anuală, în timp ce programele pentru cercetare pot acoperi mai mulți ani; beneficiarii și Comisia pot opera ajustări pe tot parcursul perioadei și chiar în etapa plății finale;
- rata de eroare se bazează pe acele erori pe care Curtea a fost în măsură să le cuantifice. Pot exista și alte observații, cum ar fi cele vizând deficiențe de sistem sau neîndeplinirea cerințelor legate de documentație, care nu afectează în mod direct regularitatea operațiunilor examinate. Aceste observații sunt luate în considerare în opinia inclusă în declarația de asigurare a Curții, dar, prin natura lor, nu sunt incluse în calculul ratei de eroare.

---

⁵⁵ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, caseta 5.1.

Figura 4 – Nivelul de eroare estimat (%) pentru „Competitivitate pentru creștere și locuri de muncă” (2014-2016)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

30. Curtea a constatat că majoritatea erorilor din cadrul PC7 rezultau din aplicarea incorectă a normelor de eligibilitate, ceea ce înseamnă că simplificarea ar putea fi un instrument de reducere a erorilor⁵⁶. Deși informațiile Curții cu privire la punerea în aplicare a programului Orizont 2020 sunt limitate⁵⁷, întrucât a fost testat un număr redus de operațiuni, există indicii că riscul de neregularități în declarațiile de cheltuieli ale beneficiarilor, în special în ceea ce privește costurile cu personalul, rămâne prezent. În 2016, patru dintre cele 13 operațiuni aferente Orizont 2020 care au fost auditate erau afectate de erori. În trei cazuri, erorile erau legate de costuri cu personalul declarate incorect, în ciuda introducerii opțiunilor simplificate în materie de costuri și a unor cerințe mai puțin stricte în ceea ce privește fișele de pontaj (**tabelul 3**). În plus, Curtea a identificat riscul ca beneficiarii să

⁵⁶ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 1.10. Pentru exemple concrete, a se vedea anexa 5.2: Prezentare generală a erorilor cu un impact de cel puțin 20 % pentru subrubrica „Competitivitate pentru creștere și locuri de muncă” (Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene).

⁵⁷ Curtea estimează că peste jumătate din eșantionul examinat pentru domeniul cercetării în vederea Raportului anual pe 2018 va fi constituit din operațiuni aferente Orizont 2020.

interpreteze greșit normele, în special în cazul beneficiarilor mai puțin familiarizați cu acestea, cum ar fi IMM-urile sau noii participanți la program⁵⁸.

Tabelul 3 – Constatări prezentate în Raportul anual pe 2016 cu privire la PC7/Orizont 2020

Componența eșantionului examinat pentru domeniul cercetării în Raportul anual pe 2016						
	PC7		Orizont 2020		Total	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Operațiuni examinate	79	100 %	13	100 %	92	100 %
din care operațiuni afectate de erori cuantificabile legate de costuri neeligibile	33	41 %	4	30 %	37	40 %
din care operațiuni afectate de erori cuantificabile legate de costuri neeligibile cu personalul	18	23 %	3	23 %	21	23 %

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

PARTICIPAREA ȘI EXCELENȚA

Rata cererilor, rata de succes și rata de participare

31. Rata cererilor măsoară numărul de cereri de finanțare depuse per stat membru sau per tip de grup de beneficiari. Rata de succes măsoară numărul de cereri finanțate în raport cu numărul total de cereri depuse per stat membru sau per tip de grup de beneficiari. Rata de participare măsoară finanțarea efectiv primită per stat membru sau per tip de grup de beneficiari. Excelența este principiul fundamental al programului Orizont 2020 și presupune că, în urma unor cereri competitive de propuneri, sunt selectate doar cele mai bune proiecte.

Discrepanțele geografice

32. În ceea ce privește rata cererilor, datele furnizate de Comisie arată că statele membre ale UE-15, cu excepția Luxemburgului, au înregistrat un număr mai mare de cereri de finanțare în cadrul Orizont 2020 în cursul primilor trei ani de derulare a programului (2014-2016) decât

---

⁵⁸ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.5.

statele membre ale UE-13⁵⁹. Cu toate acestea, dacă se compară numărul de cereri dintr-un stat membru cu efectivul personalului implicat în cercetare în țara respectivă, se observă că, în cazul anumitor state membre ale UE-13, rata cererilor a fost mai mare decât în statele membre ale UE-15⁶⁰.

33. În ceea ce privește rata de succes, datele Comisiei arată că aceasta se situează între 9 % și 18 % pentru cererile depuse în cadrul programului Orizont 2020, în funcție de statul membru⁶¹. Cele mai mari rate de succes ale cererilor depuse în cadrul Orizont 2020 în cursul primilor trei ani de derulare a programului – și anume rate peste media de 14,8 % – se regăsesc în zece state din UE-15. Astfel cum se arată în **tabelul 4**, deși rata medie de succes per stat membru a scăzut în ultimele programe-cadru, diferența dintre ratele de succes înregistrate în statele membre ale UE-15 și cele observate în UE-13 persistă.

Tabelul 4 – Statele membre ale UE-13 înregistrează rate de succes mai mici^(a) decât statele membre ale UE-15⁶²

	Grup de țări	
	UE-15	UE-13
PC6	25 %	20 %
PC7	22 %	18 %
Orizont 2020	15 %	11,9 %

^(a)În raport cu numărul de cereri.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie și actualizate în februarie 2018.

⁵⁹ Comisia Europeană, *Horizon 2020 in full swing – Three years on – Key facts and figures 2014-2016* (Orizont 2020 în plină desfășurare – După trei ani de existență – Cifre și informații-cheie), p. 12.

⁶⁰ Idem, p. 13.

⁶¹ Idem, p. 20.

⁶² UE-13 se referă la statele care au aderat la UE în 2004 și ulterior, și anume Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. UE-15 cuprinde Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Portugalia, Spania, Suedia și Regatul Unit.

34. Rata de participare depinde de rata cererilor și de rata de succes. Datele Comisiei arată că statele membre ale UE-15 au primit aproximativ 87,8 % din finanțarea totală a programului Orizont 2020 în primii trei ani ai programului (2014-2016), Luxemburg și Portugalia înregistrând procente cele mai scăzute (0,3 % și, respectiv, 1,6 %), în comparație cu aproximativ 4,9 % pentru statele membre din UE-13 luate împreună⁶³. Restul fondurilor se îndreaptă către țări din afara UE-28⁶⁴. Cu toate acestea, dacă se compară cuantumul finanțării primite într-un stat membru cu efectivul personalului implicat în cercetare în țara respectivă, se observă că, în cazul anumitor state membre din UE-13, rata de participare este mai mare decât în UE-15⁶⁵. Evaluarea intermediară a PC7⁶⁶ arată că finanțarea per stat membru nu este proporțională cu populația statului respectiv sau cu PIB-ul acestuia.

Discrepanțe între grupurile de beneficiari

35. În ceea ce privește grupurile de beneficiari, organismele publice reprezintă aproximativ 60 % din numărul total de cereri depuse în cadrul programului Orizont 2020, iar întreprinderile reprezintă circa 36 %⁶⁷. Rata de succes a întreprinderilor în cadrul programului Orizont 2020 este similară cu cea a instituțiilor de învățământ (13,5 %), care este mai mică decât rata medie de succes observată pentru ansamblul grupurilor de beneficiari (14,8 %)⁶⁸. Per ansamblu, întreprinderile au primit 27 % din finanțarea disponibilă în cadrul Orizont 2020 în primii trei ani ai programului, iar organismele publice, circa 69 %⁶⁹.

---

⁶³ Comisia Europeană, Orizont 2020 în plină desfășurare – După trei ani de existență – Cifre și informații-cheie, p. 28.

⁶⁴ Idem, p. 26.

⁶⁵ Idem, p. 29.

⁶⁶ Evaluarea intermediară a celui de Al șaptelea program-cadru, raport final al Grupului de experți, 12 noiembrie 2010, secțiunea 5.3.

⁶⁷ Comisia Europeană, Orizont 2020 în plină desfășurare – După trei ani de existență – Cifre și informații-cheie, p. 11.

⁶⁸ Idem, p. 19.

⁶⁹ Idem, p. 24.

Restul fondurilor se îndreaptă către alte entități (care nu sunt organisme publice sau întreprinderi)⁷⁰.

Acțiuni de lărgire a participării și „marca de excelență”

36. Anumite state membre (și anume cele care fac parte din UE-13, la care se adaugă Luxemburg și Portugalia) și țările vecine cu statut de țări asociate sunt eligibile pentru acțiunile Comisiei de lărgire a participării. Aceste acțiuni urmăresc să combată cauzele participării scăzute a acestor state membre la programul Orizont 2020, prin furnizarea de sprijin suplimentar pentru elaborarea politicilor, pentru consolidarea instituțiilor și a capacităților și pentru îmbunătățirea comunicării și a colaborării în rețea, precum și prin facilitarea reformelor structurale necesare. Până în prezent, aceste acțiuni au fost menite să acopere în principal organismele publice din domeniul cercetării și al educației din țările selectate, în timp ce întreprinderile private, inclusiv IMM-urile și noii participanți, nu sunt incluse în mod direct în sfera lor.

37. „Marca de excelență” este o etichetă de calitate acordată unor propuneri de proiecte care îndeplinesc criteriile de selecție, dar care nu au primit finanțare din cauza constrângerilor bugetare. Se estimează că, pentru finanțarea tuturor propunerilor considerate până în prezent ca fiind „excelente”, ar fi fost necesară o sumă suplimentară de 66,3 miliarde de euro⁷¹. Instrumentul pentru IMM-uri din cadrul programului Orizont 2020 a fost primul candidat selectat pentru punerea în aplicare a inițiativei „mărcii de excelență”, care urmărește să faciliteze accesul propunerilor bune de proiecte prezentate de IMM-uri, dar nefinanțate, la surse de finanțare alternative, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) gestionate de autoritățile naționale. Cifrele Comisiei arată că au fost acordate 8 781 de certificate „marcă de excelență” pentru propuneri de proiecte care țin de Instrumentul pentru IMM-uri și care nu au putut fi finanțate prin programul Orizont 2020.

---

⁷⁰ Idem, p. 24.

⁷¹ Comisia Europeană, Monitorizarea programului-cadru
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=monitoring>.

O CONTRIBUȚIE LA SIMPLIFICARE ÎN DOMENIUL CERCETĂRII DINCOLO DE ORIZONT 2020

În ce domenii se poate observa o simplificare?

38. În comparație cu programele anterioare pentru cercetare, practicienii consideră că Orizont 2020 este cel mai bun program de până acum în domeniul cercetării și al inovării⁷². Diverșii actori recunosc eforturile considerabile de simplificare depuse de Comisie și încurajează continuarea acestora^{73 74 75 76 77}.

39. Analiza Curții a identificat următoarele domenii în care se observă eforturi manifeste de simplificare:

---

⁷² A doua conferință cu titlul *Horizon 2020: performance and further simplification* (Orizont 2020: performanță și continuarea simplificării), 28 februarie 2017 <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=21CCBCEC-AF19-3ABA-EA2990E929F25BAC>.

⁷³ Comisia Europeană, Document de reflecție privind viitorul finanțelor UE, COM(2017) 358 din 28 iunie 2017, punctul 4.2.3.

⁷⁴ De exemplu: EUA, *From Vision to Action: What EUA proposes for the Next Framework Programme for Research and Innovation (FP9)*; Comisia Europeană, *Report on the Horizon 2020 simplification survey* (Raport referitor la simplificarea programului Orizont 2020), p. 28.

⁷⁵ Parlamentul European, Rezoluția de descărcare de gestiune pentru exercițiul 2015 (43), P8_TA(2017/0143), 27 aprilie 2017, p. 23, 24, 41 și 51, punctele 34, 43, 161 și 214. Parlamentul European, Comisia pentru industrie, cercetare și energie, Raport referitor la evaluarea punerii în aplicare a programului Orizont 2020 în vederea evaluării la jumătatea perioadei a acestuia și la propunerea privind cel de-al 9-lea program-cadru [2016/2147(INI)], p. 7, 19 și 31, punctul 49 și sugestia D1. Parlamentul European/Serviciul de Cercetare al Parlamentului European, *Horizon 2020 EU framework programme for research and innovation, European Implementation Assessment* (Orizont 2020 – Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare, evaluarea punerii în aplicare la nivel european), februarie 2017 (PE 598.599).

⁷⁶ Proiectul de concluzii ale Consiliului 5940/18 ADD1 (p. 12) cu privire la procedura de descărcare pentru exercițiul financiar 2016, capitolul 5 – „Competitivitate pentru creștere și locuri de muncă”, p. 12.

⁷⁷ Avizul Comitetului Economic și Social European (CESE) intitulat „Evaluarea la jumătatea perioadei a Programului Orizont 2020”, secțiunile 5.1 și 5.4 (INT/792), punctele 5.1 și 5.4.

- îmbunătățirea accesibilității reglementărilor legale de bază, prin crearea de interfețe precum modelul de acord de grant, programul de activitate și portalul participanților (**punctele 12-16**);
- crearea Centrului comun de asistență și contribuția sa la simplificare, contribuție care a determinat Comisia să acorde acestui centru un rol de coordonare în introducerea, la nivelul de ansamblu al Comisiei, a unui sistem electronic unic de gestionare a granturilor⁷⁸ (**punctele 18-19**);
- utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri, cum ar fi finanțarea de proiecte pe bază de sumă forfetară (**punctele 24-26**);
- o mai mare flexibilitate în raportarea costurilor, cum ar fi acceptarea parțială a practicilor uzuale de contabilitate analitică ale beneficiarilor (**punctele 27-28**).

40. Cu toate acestea, în contextul dilemelor inerente descrise în prezentul document de informare, simplificarea rămâne dificilă în următoarele domenii:

- reglementările de bază sunt în continuare dificil de înțeles pentru participanți, în special pentru cei mai puțin familiarizați cu normele, cum ar fi IMM-urile (**punctele 11-16 și punctul 30**);
- implementarea unor opțiuni mai simple de finanțare rămâne dificilă pentru beneficiari (care trebuie să își adapteze practicile de contabilitate analitică, de exemplu), iar controlul acestor opțiuni de către auditori rămâne de asemenea complicat (din cauza lipsei probelor de audit, de exemplu); pe lângă aceasta, nu există, deocamdată, dovezi temeinice care să demonstreze o legătură între eforturile de simplificare și rata erorilor cuantificabile (**punctele 27-30 și casetele 3 și 4**);
- rata de succes a cererilor a scăzut de la un program pentru cercetare la altul, iar statele membre ale UE-13 sunt în urma celor din UE-15 (**punctul 33 și tabelul 4**).

---

⁷⁸ Concluziile operaționale ale Consiliului pentru gestiunea corporativă din cadrul Comisiei (CMB – *Corporate Management Board*) din 26.10.2016.

41. Conform Grupului la nivel înalt privind programele de cercetare⁷⁹, „programul Orizont 2020 a permis o simplificare remarcabilă”, recomandarea grupului fiind de a se „simplifica și mai mult”⁸⁰. Experiența de audit a Curții cu privire la simplificare arată că este necesar să se reducă sarcina administrativă pentru beneficiari, să se alinieze normele la practicile uzuale ale acestora recunoscute de finanțatorii naționali, să se optimizeze procesele de gestionare ale Comisiei și să se adopte o abordare axată în mai mare măsură pe riscuri pentru activitățile de control, atunci când acest lucru se justifică⁸¹. În plus, pentru a se reduce insecuritatea juridică, Curtea recomandă să se aibă în vedere în mai mare măsură opțiunile simplificate în materie de costuri, cum ar fi costurile unitare, sumele forfetare, ratele forfetare și premiile⁸².

Propuneri de simplificare după Orizont 2020

42. Analiza Curții arată că trebuie să se acorde atenție următoarelor aspecte, ținându-se seama și de avizele și de rapoartele sale speciale anterioare:

---

⁷⁹ Grupul independent la nivel înalt privind maximizarea impactului programelor UE pentru cercetare și inovare și-a publicat raportul LAP-FAB-APP în iulie 2017.

⁸⁰ *LAB – FAB – APP – Investing in the European future we want* (Investiții în viitorul european pe care ni-l dorim), Comisia Europeană, DG RTD, iulie 2017, p. 18 și p. 6 (recomandarea 7).

⁸¹ Raportul special nr. 2/2013 al Curții de Conturi Europene.

⁸² Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.31.

Propunerea 1 (dilema stabilitate/schimbare) – nevoia de a se prevedea un interval de timp rezonabil între adoptarea și punerea în aplicare a actelor juridice^{83 84}

- Actorii relevanți precum Comisia și beneficiarii au nevoie de timp suficient pentru a se adapta la noul cadru juridic, bazat pe principiile bunei administrări (**punctele 4, 11 și 20-22**).

Propunerea 2 (dilema răspundere de gestiune/aproprierea de către beneficiari) – nevoia de a se evalua utilizarea într-o mai mare măsură a opțiunilor simplificate în materie de costuri precum finanțarea proiectelor pe bază de sumă forfetară și premiile^{85 86 87}

- Utilizarea în mai mare măsură a opțiunilor simplificate în materie de costuri ar trebui să fie evaluată pentru a încuraja participarea mai largă a tuturor tipurilor de grupuri de beneficiari (cum ar fi IMM-urile și noii participanți), pe baza unor criterii de performanță mai adecvate (**punctul 5 și punctele 24-26**).

---

⁸³ Raportul special nr. 2/2017: „Negocierea de către Comisie a acordurilor de parteneriat și a programelor din domeniul coeziunii pentru perioada 2014-2020”, punctul X din sinteză, figura 3, punctele 36 și 37, punctele 138 și 139 și recomandarea 1.

⁸⁴ Raportul special nr. 1/2004 privind gestionarea acțiunilor indirecte de CDT din cadrul celui de Al cincilea program-cadru (PC5) pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (1998–2002), însoțit de răspunsurile Comisiei (2004/C 99/01), punctul VI din sinteză.

⁸⁵ Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene, punctul 5.31 recomandarea 1.

⁸⁶ Raportul special nr. 2/2013: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, recomandarea 5.

⁸⁷ Avizul nr. 6/2012 referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor de participare și de diseminare pentru Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020), punctul XI din sinteză referitor la premii și punctul 36.

Propunerea 3 (dilema securitate juridică/libertate de apreciere) – nevoia de a explica utilizarea orientărilor ca norme fără caracter obligatoriu⁸⁸

- Utilizarea interfețelor, cum ar fi orientările, ca instrument complementar reglementărilor juridice nu ar trebui să împiedice libertatea de a se recurge la practici individuale (punctele 6, 7 și 11-16).

Propunerea 4 (dilema interesul beneficiarilor/interesul UE) – nevoia de a se alinia în continuare dispozițiile programelor la practicile contabile ale beneficiarilor⁸⁹

- Acceptarea practicilor contabile ale beneficiarilor trebuie să fie în mai mare măsură conformă cu noul regulament financiar și, atunci când acest lucru este justificat, trebuie să se bazeze pe activitățile efectuate de terți, cum ar fi certificarea de către autoritățile naționale competente (punctele 8 și 27-28).

Propunerea 5 (dilema distribuire regională a fondurilor/excelență) – nevoia de a se recunoaște, în alte programe europene și naționale, propunerile bune de cercetare validate în cadrul programului Orizont 2020, prin intermediul unui mecanism de coordonare adecvat^{90 91 92}

- Evaluarea și selectarea propunerilor bune de cercetare prezentate în cadrul programului Orizont 2020 trebuie să fie recunoscute în cadrul altor politici ale UE, cum ar fi politica de

---

⁸⁸ Raportul special nr. 2/2013: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, punctul III din sinteză și punctele 26, 31 și 34.

⁸⁹ Raportul special nr. 2/2013: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, punctul VI litera (a) din sinteză, punctele 21 și 22 și recomandarea 1.

⁹⁰ Raportul special nr. 2/2013: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”, punctul VI literele (b) și (c) din sinteză, figura 5, punctele 31-34 și recomandările 2, 3 și 4.

⁹¹ Raportul special nr. 2/2010: „Eficacitatea acțiunilor de sprijin «Studii de proiectare» și «Construirea de noi infrastructuri» aferente celui de Al șaselea program-cadru pentru cercetare”, recomandarea 2.

⁹² Avizul nr. 6/2012 referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor de participare și de diseminare pentru Programul-cadru

coeziune, astfel încât să se evite o dublare inutilă a activității între serviciile Comisiei în conformitate cu abordarea „ghișeului unic” și pentru a se asigura eficiența generală a proceselor în alocarea fondurilor UE (**punctele 9, 33, 35 și 37**).

---

pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020), punctul 2 din introducere, punctul II din sinteză și punctul 9.

Activitatea Curții de Conturi Europene cu privire la programele-cadru pentru cercetare și inovare ale UE

- Rapoartele anuale și rapoartele specifice anuale ale Curții de Conturi Europene referitoare la exercițiile 2015 și 2016¹;
- rapoarte speciale ale Curții de Conturi Europene:
  - Raportul special nr. 4/2016: „Institutul European de Inovare și Tehnologie trebuie să își modifice mecanismele operaționale și anumite elemente de la baza concepției sale pentru a produce impactul scontat”;
  - Raportul special nr. 2/2013: „A asigurat Comisia punerea eficientă în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare?”;
  - Raportul special nr. 2/2010: „Eficacitatea acțiunilor de sprijin «Studii de proiectare» și «Construirea de noi infrastructuri» aferente celui de Al șaselea program-cadru pentru cercetare”;
  - Raportul special nr. 8/2009: „«Rețelele de excelență» și «proiectele integrate» ale politicii comunitare în domeniul cercetării: au fost îndeplinite obiectivele acestor instrumente?”;
  - Raportul special nr. 1/2004 privind gestionarea acțiunilor indirecte de CDT din cadrul celui de Al cincilea program-cadru (PC5) pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (1998–2002);
- avize ale Curții de Conturi Europene:
  - Avizul nr. 6/2012 referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor de participare și de diseminare pentru Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020);
  - Avizul nr. 1/2006 privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de definire a regulilor de participare a întreprinderilor,

---

¹ <https://www.eca.europa.eu>.

a centrelor de cercetare și a universităților la punerea în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru al Comunității Europene și de stabilire a regulilor pentru transmiterea rezultatelor activităților de cercetare (2007-2013).

ANEXA II**Lista atelierelor de lucru și a conferințelor la care a participat personalul Curții**

1. Atelier intitulat *Experiences from practice with final beneficiaries from European Framework programmes for research and innovation FP7/Horizon 2020* (Experiența din lucrul cu beneficiarii finali în contextul programelor-cadru europene pentru cercetare și inovare PC7/Orizont 2020), 9 februarie 2015, Bruxelles.
2. Simpozion intitulat *Auditing is listening - Audit principles and audit standards: their origins, connections and consequences* („A audita înseamnă a asculta” – Principiile și standardele de audit: origini, conexiuni și consecințe), 2 iulie 2015, Curtea de Conturi Europeană, Luxembourg.
3. Descărcarea de gestiune vizând comisarul pentru cercetare, știință și inovare, domnul Carlos Moedas, în prezența domnului Brenninkmeijer, Raportul anual pe 2014, 3 decembrie 2015, Bruxelles.
4. Atelier organizat de Curtea de Conturi Europeană și intitulat *Theoretical framework on Legal Uncertainty on Final beneficiaries of EU subsidies* (Un cadru teoretic privind insecuritatea juridică pentru beneficiarii finali ai subvențiilor UE), 11 martie 2016, Bruxelles.
5. Prezentarea Raportului special al Curții de Conturi Europene privind EIT, Bruxelles, 21 aprilie 2016, Parlamentul European, Bruxelles.
6. ITRE – schimb de opinii cu privire la Raportul anual pe 2015 al Curții de Conturi Europene, 10 noiembrie 2016, Bruxelles.
7. Grupul de lucru al ITRE privind programul Orizont 2020: *Simplification and Accounting system: flat rate vs. full costs / cooperation with the European Court of Auditors* (Simplificare și sistemul contabil: rată forfetară sau costuri integrale/cooperarea cu Curtea de Conturi Europeană), 8 decembrie 2016, Bruxelles.
8. Comisia CONT a Parlamentului European: schimb de opinii cu domnul Carlos Moedas, comisarul pentru cercetare, știință și inovare, în prezența domnului Alex Brenninkmeijer, membrul responsabil din cadrul Curții de Conturi Europene, Bruxelles, Raportul anual pe 2015, 24 ianuarie 2017, Bruxelles.
9. Dialog informal între IDEA-league, Comisia Europeană și Curtea de Conturi Europeană, 28 martie 2017, Bruxelles.
10. Dezbateri cu IGLO: *Research funding and ECA's 2016 Annual Report* (Finanțarea cercetării și Raportul anual pe 2016 al Curții de Conturi Europene), 7 iunie 2017, Bruxelles.
11. Audiere în cadrul comisiei CONT a Parlamentului European: *From the 7th Framework Programme to Horizon 2020* (De la cel de Al 7-lea program-cadru la Orizont 2020), 21 iunie 2017, Bruxelles.
12. Reuniune informală a părților interesate cu privire la simplificarea viitorului program-cadru (PC9), Asociația Universităților Europene (EUA), 11 octombrie 2017, Bruxelles.
13. Reuniune pe teme de politici a EARTO: *Towards FP9: Maximising R&I Impact to Ensure Europe's Position as Global Player* (Către PC9: maximizarea impactului cercetării și inovării pentru a se garanta poziționarea Europei ca actor de talie mondială), 11 octombrie 2017, Bruxelles.

14. Comisia CONT a Parlamentului European: schimb de opinii cu domnul Carlos Moedas, comisarul pentru cercetare, știință și inovare, în prezența domnului Alex Brenninkmeijer, membrul responsabil din cadrul Curții de Conturi Europene, Raportul anual pe 2016, 19 octombrie 2017, Bruxelles.
15. Atelier al părților interesate cu privire la continuarea simplificării punerii în aplicare a programelor-cadru pentru cercetare și inovare, 20 octombrie 2017, Bruxelles.
16. Vizită a directorului Centrului comun de asistență (DG RTD) la Curtea de Conturi Europeană, 15 noiembrie 2017, Luxemburg.

Prezentare generală a simplificărilor semnificative introduse după PC5¹

Trecerea de la PC5 la PC6

- Introducerea serviciului online de depunere electronică a propunerilor (EPSS – *Electronic Proposal Submission Service*) pentru depunerea de propuneri și pentru dezvoltarea de instrumente electronice
- Introducerea certificatelor de audit
- Introducerea responsabilității financiare colective a partenerilor de proiect
- Adoptarea unui plan de acțiune privind raționalizarea și accelerarea, printre acțiunile principale ale acestuia numărându-se: reducerea intervalului de timp necesar pentru semnarea contractului, clarificarea normelor, ameliorarea informațiilor și îmbunătățirea gestiunii interne

Trecerea de la PC6 la PC7

- Clarificarea cadrului juridic, prin adoptarea unui acord general de grant în locul unui contract general
- Reducerea sarcinii de raportare prin creșterea duratei standard a perioadelor de raportare cu privire la proiecte (de la 12 luni la 18 luni)
- Generalizarea depunerii în două etape a propunerilor de proiecte

Modelul de finanțare

- Renunțarea la modelul „costurilor suplimentare” (care nu permitea universităților să factureze cheltuieli de personal pentru personalul permanent)
- Adoptarea unei „metode simplificate” pentru calcularea costurilor indirecte în cazul beneficiarilor care nu au un sistem complet de contabilitate analitică
- Sumă forfetară pentru țările cu statut de parteneri în materie de cooperare internațională

---

¹ Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor Comisiei (februarie 2018).

Audituri și controale

- Introducerea certificării *ex ante* a metodologiei de calcul al costurilor medii cu personalul (CoMAv)
- Îmbunătățirea sistemului de certificate de audit (proceduri convenite pentru auditorii responsabili de certificare și introducerea certificatului privind situațiile financiare)
- Reducerea semnificativă a numărului de certificate privind situațiile financiare prin introducerea unui prag minim (375 000 de euro) sub care nu este nevoie de un astfel de certificat
- Adoptarea orientărilor pentru controlul viabilității financiare a solicitanților, măsură vizând garantarea egalității de tratament și o mai mare securitate juridică. Crearea mecanismului de înregistrare unică (*Unique Registration Facility* – URF): participanții nu trebuie să își prezinte decât o singură dată informațiile juridice, administrative și financiare de bază. Această sarcină a fost delegată Agenției Executive pentru Cercetare
- Crearea Fondului de garantare, pentru a permite reforma sistemului de controale *ex ante* și eliminarea garanțiilor financiare bancare
- Adoptarea a trei măsuri de simplificare a gestiunii granturilor pentru cercetare acordate de UE în cadrul PC7 (costuri medii cu personalul, rate forfetare pentru proprietarii de IMM-uri, crearea Comitetului de clarificare pentru chestiuni legate de cercetare) [C(2011) 174 final din 24 ianuarie 2011] (decizie publicată pe portalul destinat participanților)
- Simplificarea procesului de recuperare și clarificarea eligibilității impozitelor și a taxelor legate de remunerarea personalului [C(1720) din 12 decembrie 2009] (decizie publicată pe portalul destinat participanților)
- Decizia Comisiei privind utilizarea ratelor forfetare pentru acoperirea costurilor de ședere suportate de beneficiari în timpul călătoriilor efectuate în contextul granturilor pentru acțiuni indirecte acordate prin cel de Al șaptelea program-cadru al Comunității Europene (2007-2013) și cel de Al șaptelea program-cadru al Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom) (2007-2011)

Trecerea de la PC7 la Orizont 2020

Modelul de finanțare

- Simplificare radicală a modelului de finanțare:
  - o singură rată de finanțare pe proiect, care înlocuiește matricea complexă a ratelor de finanțare diferențiate pe categorii de organizații și pe tipuri de activitate în cadrul PC7

- O singură rată forfetară (25 %) pentru costurile indirecte, care înlocuiește cele patru opțiuni aplicabile costurilor indirecte în cadrul PC7

Audituri și controale

- Reducerea numărului de verificări *ex ante* ale capacității financiare: sunt verificați doar coordonatorii privați (niciunul dintre ceilalți parteneri, ale căror riscuri sunt acoperite de fondul de garantare, nu este supus verificărilor)
- O nouă reducere semnificativă a numărului de certificate privind situațiile financiare (un singur certificat per beneficiar și per proiect, prezentat la sfârșitul acestuia și numai în cazul în care contribuția – stabilită pe baza costurilor reale și a costurilor unitare calculate în conformitate cu practicile uzuale de contabilitate analitică ale beneficiarului – este de cel puțin 325 000 de euro)
- Eliminarea obligației de înregistrare a timpului de lucru pentru personalul care lucrează cu normă întreagă în cadrul proiectului și simplificarea procedurii de înregistrare a timpului de lucru pentru personalul care lucrează cu normă parțială în cadrul proiectului
- Crearea unui serviciu central de audit al UE pentru cheltuielile din domeniul cercetării și inovării, cu o strategie unică de audit pentru toate organismele de punere în aplicare; reducerea perioadei de audit după închiderea proiectului de la cinci ani la doi ani

Drepturile de proprietate intelectuală

- Facilitarea transferului drepturilor de proprietate intelectuală, cu o intervenție mai limitată din partea Comisiei (Normele de participare la programul Orizont 2020, articolul 44)

Comunicare/IT

- Portalul destinat participanților: un portal unic pentru experți și pentru toate schimburile de informații între beneficiari și organismele de punere în aplicare care gestionează granturile din cadrul programului Orizont 2020
- Gestionare electronică: gestionare complet dematerializată a granturilor și a contractelor cu experții; stocare și arhivare automată a documentelor, în format electronic

Durata procedurii de acordare a granturilor (opt luni)

- Abordare care nu comportă negocieri
- Accelerarea proceselor administrative

ANEXA IV**Principalele acte legislative de bază și orientări referitoare la programele-cadru**

Tip de document (număr, număr de pagini)	Perioada de programare		
	2002-2006	2007-2013	2014-2020
Baza legală - Regulament(e) - Norme de participare - Programe specifice	(1513/2002/CE, 33 de pagini) (2321/2002, 12 pagini) 3 programe specifice (total: 73 de pagini) 2002/834/CE 2002/835/CE 2002/836/CE	(1982/2006/CE, 41 de pagini) (1906/2006, 18 pagini) 4 programe specifice (total: 284 de pagini) 2006/971/CE 2006/972/CE 2006/973/CE 2006/974/CE	(1291/2013, 70 de pagini) (1290/2013, 23 de pagini) 1 program specific (2013/743/UE, 77 de pagini)
Documente cu valoare juridică privind punerea în aplicare - Programe de activitate - Model(e) de acord(uri) de grant ⁽¹⁾	(18 documente, 994 de pagini)	(7 documente, 9 048 de pagini) (21 de documente, 1 554 de pagini)	(3 documente, 5 487 de pagini) (26 de documente, 2 897 de pagini)
Documente de îndrumare Cu privire la acordurile de grant ⁽²⁾		(29 de documente, 800 de pagini)	(1 document, 750 de pagini)
Altele Inițiative în temeiul articolului 185: - EDCTP - Eurostars - EMRP (2009)/EMPIR (2014) - AAL - BONUS - PRIMA Întreprinderi comune: - BBI - IMI2 - CS2 - ECSEL - FCH2 - SESAR - S2R		- (743/2008, 10 pagini) (912/2009, 14 pagini) (742/2008, 9 pagini) (862/2010, 14 pagini) (560/2014, 22 de pagini) (557/2014, 23 de pagini) (558/2014, 31 de pagini) (561/2014, 27 de pagini) (559/2014, 22 de pagini) (219/2007, 11 pagini – modificat prin 1361/2008, 6 pagini, și prin 721/2014, 8 pagini) (642/2014, 25 de pagini)	(556/2014, 16 pagini) (553/2014, 13 pagini) (555/2014, 11 pagini) (554/2014, 13 pagini) (2017/1324, 15 pagini)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor Comisiei (februarie 2018).

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

© Uniunea Europeană, 2018.

Pentru utilizarea sau reproducerea în orice fel a unor fotografii sau a altor materiale pentru care Uniunea Europeană nu deține drepturile de autor, trebuie să se solicite acordul direct de la deținătorii drepturilor de autor.